

Billund Kommune
Børnenes Univers Grindsted Vest

Læreplan Børnenes Univers Grindsted Vest

Rapporten er hentet: 02-02-2024

INDHOLDSFORTEGNELSE

1	INTRODUKTION	3
1.1	Beskrivelse til læreplanen (Hvem er vi?)	5
2	DEN PÆDAGOGISKE LÆREPLAN	8
2.1	Børnesyn, Dannelse og børneperspektiv, Leg, Læring og Børnefællesskaber	8
2.2	Pædagogisk læringsmiljø	9
2.3	Samarbejde med forældre om børns læring	10
2.4	Børn i udsatte positioner	11
2.5	Sammenhæng til børnehaveklassen	12
3	ØVRIGE KRAV TIL INDHOLDET I DEN PÆDAGOGISKE LÆREPLAN	14
3.1	Inddragelse af lokalsamfundet (og evt. forældrebestyrelsen)	14
3.2	Det fysiske, psykiske og æstetiske børnemiljø	15
4	DE SEKS LÆREPLANSTEMAER	17
4.1	Alsidig personlig udvikling	17
4.2	Social udvikling	19
4.3	Kommunikation og sprog	20
4.4	Krop, sanser og bevægelse	21
4.5	Natur, udeliv og science	22
4.6	Kultur, æstetik og fællesskab	23
5	EVALUERINGSKULTUR	25
5.1	Evalueringskultur	25
5.2	Evaluering af arbejdet med den pædagogiske læreplan	26

1 INTRODUKTION

I Danmark går størstedelen af alle børn i alderen 0-6 år i dagpleje, vuggestue eller børnehave. Det giver dagtilbuddene en unik rolle i forhold til at understøtte børns generelle trivsel og udvikling.

Siden 2004 har alle dagtilbud arbejdet med en pædagogisk læreplan, hvis formål er at opstille mål for børns udvikling, læring, trivsel og dannelse inden for seks centralt fastsatte læreplanstemaer. Som led i at styrke kvaliteten på dagtilbud blev der på baggrund af dagtilbudsaftalen "Stærkere dagtilbud – alle skal med i fællesskabet" i 2017, vedtaget en ny lovgivningsmæssig ramme i 2018 for arbejdet med den pædagogiske læreplan i dagtilbud. Ændringerne tager udgangspunkt i det samlede forslag om en styrket pædagogisk læreplan, som en mastergruppe og seks arbejdsgrupper udarbejdede i 2016.

Udarbejdelse af dagtilbuddets pædagogiske læreplan skal bygge på lokale udfordringer, styrker og kompetencer og de er en ledelsesmæssig beslutning, hvordan man mest hensigtsmæssigt udformer sin pædagogiske læreplan inden for de fastsatte rammer i loven og af kommunalbestyrelsen.

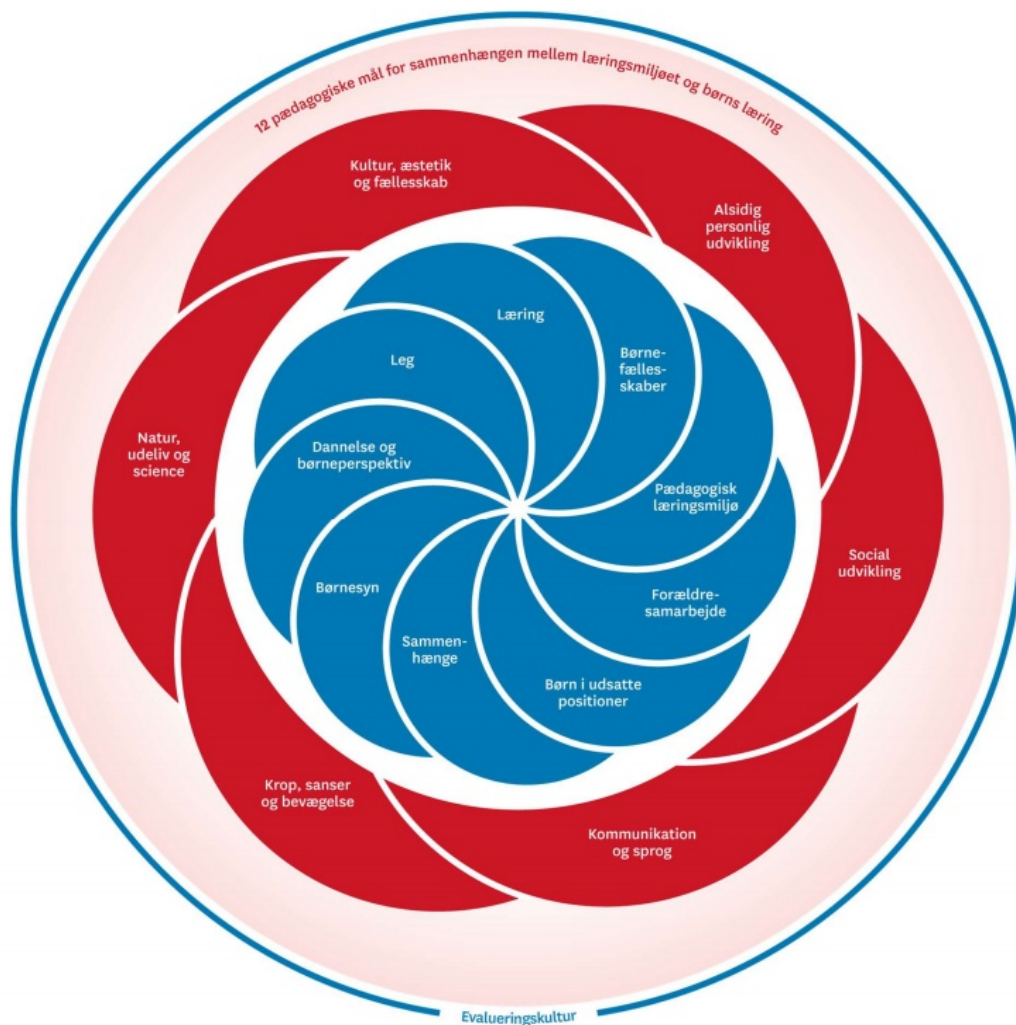
Ramme for udarbejdelse af den pædagogiske læreplan

Den pædagogiske læreplan udarbejdes med udgangspunkt i det fælles pædagogiske grundlag samt seks læreplanstemaer og de tilhørende pædagogiske mål for sammenhængen mellem det pædagogiske læringsmiljø og børns læring.

Dagtilbuddets pædagogiske læreplan skal fungere som et pædagogisk redskab, der via korte, relevante pædagogiske refleksioner og eksempler skal skabe en klar fælles retning for det pædagogiske arbejde, der foregår i dagtilbuddet. Herunder sikre, at den intenderede pædagogik er til stede hele dagen og i alle aktiviteter, rutiner med børnene mv. Læreplanen skal således indeholde nogle overordnede relevante refleksioner over og eksempler på, hvordan det pædagogiske læringsmiljø i dagtilbuddet inddrager børnenes perspektiv og børnefællesskabet og tager højde for den konkrete børnegruppes sammensætning og børnenes forskellige forudsætninger og behov. Eksemplerne skal være retningsgivende for personalet i det daglige pædagogiske arbejde med børnene.

Den styrkede pædagogiske læreplan

Det fælles pædagogiske grundlag
og de seks læreplanstemaer

1.1 Beskrivelse til læreplanen (Hvem er vi?)

Kære læser.

Den pædagogiske læreplan er udarbejdet med udgangspunkt i det fælles pædagogiske grundlag, de seks læreplanstemaer samt de tolv mål for sammenhængen mellem det pædagogiske læringsmiljø og børns læring (se side 3). Derudover er den udarbejdet med udgangspunkt i Børne- og Familieudvalget indsatsplaner, "Videreudvikling af de kommunale tilbud på højt niveau" og "Arbejde målrettet med tidlig indsats og forebyggelse" samt "som er rammesættende for den særlige måde, det pædagogiske forbedringsarbejde skal tilrettelægges og udvikles på. Det pædagogisk personale og forældrebestyrelserne er inddraget på forskellige niveauer i udarbejdelsen, evalueringen af og opfølgningen på den pædagogiske læreplan.

Den pædagogiske læreplan fungerer som et pædagogisk redskab, der giver en klar fælles retning for det pædagogiske arbejde i dagtilbuddet. Herunder sikre, at det pædagogiske læringsmiljø gennem leg, planlagte vokseninitierede aktiviteter, spontane aktiviteter, børneinitierede aktiviteter og daglige rutiner giver børnene de bedste betingelser for at lære, trives, dannes og udvikle sig.

Den pædagogiske læreplan indledes med et overblik over rammerne for læreplanen. Dernæst præsenteres, hvem dagtilbuddet er. Herefter er der beskrivelser af, hvordan der i den daglige pædagogiske praksis arbejdes med det fælles pædagogiske grundlag, inddragelse af lokalsamfundet, det fysiske, psykiske og æstetiske børnemiljø, de seks læreplanstemaer samt evalueringskulturen.

Den pædagogiske læreplan vil blive evalueret og revideret i 2025.

Rigtig god fornøjelse og læselyst med læreplanen.

Lisbeth Østergaard

Områdechef for dagtilbud

Billund Kommune

Lokal politiske rammer for arbejdet med den pædagogiske læreplan.

Børne- og Familieudvalget har besluttet, at der i arbejdet med børn og forældre i dagtilbud og skoler skal være et særligt fokus på videreudvikling af kommunale tilbud på højt niveau og et målrettet arbejde med tidlig indsats og forebyggelse.

Intensionen bag indsatsen med videreudvikling af kommunale tilbud på højt niveau er bedre trivsel hos børn. Tegn på øget trivsel i dagtilbud er:

- At børnene oplever, at de har gode venner.
- Øget involvering af forældrene.
- Øget viden og handlekompetence hos personalet.

Intensionen bag indsatsen at arbejde målrettet med tidlig indsats og forebyggelse er tidlig opsporing og tidlig reaktion, når der er tegn på mistrivsel hos børn. Målet med indsatsen er ro, overskud, nærvær og glæde i familierne, så familierne lettere kan håndtere svære livssituationer og hurtigere kommer på fode igen.

Tegn på at indsatsen virker:

- Civilsamfundet ønsker at samarbejde om opgaven.
- Familierne oplever, at tilbuddet gør en forskel i hverdagen.

Børnenes Univers Grindsted Vest

Børnenes Univers Grindsted Vest er et dagtilbud for børn i alderen 0-6 år.

Adresse: Langelandsvej 70, 7200 Grindsted

Dagtilbuddet har følgende vision:

Vi bygger broer i et nysgerrigt læringsmiljø - i balance mellem udfordring, begejstring, nærhed og ro skaber vi udviklende fællesskaber.

I samarbejdet mellem hjem, dagtilbud og øvrige samarbejdsrelationer stræber vi efter det gode børneliv.

Børnetal & organisering i læringsmiljøet:

Dagtilbuddet har en vuggestue med plads til 20 vuggestuebørn, to børnehavelinjer med plads til i alt 152 børnehavebørn og legestuefaciliteter til børn fra dagplejen i Vest.

Vuggestue og børnehavelinjer er delt op som selvstændige læringsmiljøer inde & ude.

Børnehavelinjerne hedder: Nordstjernen & Karlsvognen.

Fælles for læringsmiljøerne er:

Læringsmiljøer, hvor den pædagogiske læreplan sætter retning for det pædagogiske arbejde med børnenes trivsel, læring, udvikling & dannelse.

Kerneopgaven understøttes af, at der pædagogisk arbejdes funktionsopdelt, aldersopdelt samt med faste mad & måltidsgrupper.

Forskelle på læringsmiljøerne i børnehaverne er:

-Nordstjernen har ex. Shanes værksted, bibliotek, eventyrskov og rum for scenekunst indendørs.

-Karlsvognen har ex. værksteder, multifunktionsrum og bevægelsesrum indendørs.

Alle læringsmiljøer har en velindrettet legeplads og et lokalmiljø med mange muligheder for leg og udelivsaktiviteter.

Fokus:

I BU Grindsted Vest er det vigtigt, at børn og voksne leger sammen. Børn skal have lige mulighed for at udvikle sig og lære gennem sjov og meningsfyldt leg. I de spændende og inspirerende lege- og læringsmiljøer både ude og inde, er der fokus på både det enkelte barn, børnegruppen og børnefællesskabet.

Vi vægter et tillidsfuldt og ligeværdigt forældresamarbejde højt.

Vi er et fællesskab med børn og familier med mange forskellige nationaliteter.

Et dagtilbud, hvor det er værdifuldt, at alle oplever tryghed, tillid og glæde, og at vi med forskellige fagligheder, skaber de optimale læringsbetingelser for alle børn.

Dagtilbuddet har et tæt samarbejde med:

- Daglejen i Vest samt et tæt samarbejde med Vestre skole.
- PPS og familieafdelingen i Billund Kommune.
- Dagtilbuddet er praktikinstitution for pædagogstuderende fra UC Syd.
- Dagtilbuddet er praktikinstitution for pædagogiske assistentelever.
- Dagtilbuddet har madordning og er uddannelsessted for 1 ernæringsassistentelev.
- Dagtilbuddet har ofte ulønnede praktikanter gennem jobcentret.

Dagtilbuddet har en høj andel af uddannet pædagogisk personale ansat og prioriterer kompetenceudvikling i tæt kobling til praksis, hvor der arbejdes målstyret, data- og vidensinformeret i professionelle læringsfællesskaber med fokus på det kollektive ansvar for børnene.

Der anvendes aktionslæring og video til udvikling af praksis.

Principper for dagtilbuddet

Forældrebestyrelsen har fastlagt principper for dagtilbuddets arbejde, for samarbejde mellem dagtilbud og hjem og for anvendelsen af den budgetramme for daginstitutionen inden for de rammer og prioriterede indsatser, som kommunalbestyrelsen har fastsat.

Generelt/intro:

Forældrebestyrelsen i Børnenes Univers Grindsted Vest har med disse principper et stort ønske om, at alle i dagtilbuddet kan genkende sig i den hverdag, de værdier og de handlinger, som i hverdagen skabes i samspillet i dagtilbuddet.

Principperne er et dynamisk værktøj, som løbende vil blive revideret, eller tilføjet i.

Vi ønsker et univers, hvor alle har det godt. (det gode børneliv)

Princip 1: Læringsmiljø og daglig trivsel

Formål, samt baggrund: Forældrebestyrelsen, samt medarbejderne i Børnenes Univers Grindsted Vest ønsker et optimalt læringsmiljø, samt trivsel for alle børn i dagtilbuddet, hvor alle føler sig værdsat og værdifulde. I Børnenes Univers Grindsted Vest arbejdes der med to opdeltede børnehavelinjer: Nordstjernen og Karlsvognen, samt vuggestuen. Dagtilbuddet anvender en legende tilgang som strukturel metode.

Forældrebestyrelsen har vedtaget følgende principper:

- I dagtilbuddet tilrettelægges dagen af pædagerne med bl.a.: Læringsrig leg, kreativitet, alsidige og mangfoldige oplevelser, samt fleksibel holddannelse
- Børnene møder dagligt rutinesituationer, samt trygge og kompetente voksne
- Der anvendes en anerkendende tilgang til børnegruppen, hvor barnets stemme inddragelse, fællesskabet kendetegnes via mangfoldige deltagelsesmuligheder, samt positiv og konstruktiv tilgang i den samlede børnegruppe

Princip 2: Bæredygtighed

Formål: Forældrebestyrelsen, samt medarbejderne i Børnenes Univers Grindsted Vest ønsker, at sætte fokus både på bæredygtighed og væredygtighed, som handler om både at passe på naturen, sig selv og hinanden. Vi arbejder med verdensborgerskab & verdensmål i børnehøjde. Vi søger at øge børnenes evne til at være bevidste om sig selv og andre, samt evne til at være nærværende og handle ansvarligt overfor både hinanden og verden.

Forældrebestyrelsen har vedtaget følgende principper:

- Vi benytter hinandens tid & ressourcer bedst muligt
- Vi passer på vores ting og rammer
- Vi fokuserer på nærvær og tilgængelighed for børnene
- Vi giver barnet og hinanden tid i hverdagens rutiner
- Vi lærer børnene om affaldssortering & genbrug af affald
- Vi lærer børnene om biodiversitet i børnehøjde
- Vi modtager/genbruger tøj til skiftetøj
- Vi prioriterer klimavenligt i forhold til materialevalg og indkøb af legetøj
- Vi er nøjsomme i forhold til print og materialer

Princip 3: Det gode samarbejde mellem familien og dagtilbuddet

Formål: Forældrebestyrelsen, samt medarbejderne i Børnenes Univers Grindsted Vest ønsker en åben og konstruktiv dialog om barnet, samt en respektfuld tone, hvor vi anerkender hinanden.

Forældrebestyrelsen har vedtaget følgende principper:

- I dagtilbuddet hilser vi på børn og voksne på vores vej. Vi er rollemodeller for vores børn i det gode fællesskab
- Vi værdsætter og respekterer hinanden i det fælles ansvar omkring barnets læring og trivsel
- Vi kommunikerer skriftlig gennem AULA, vi holder os opdateret i AULA (svarer på invitationer, ferieregistrering mm.), samt deltager i fælles arrangementer i dagtilbuddet, for at vise vores børn, at deres dagtilbud og hverdag er betydningsfuldt
- Vi hjælper vores børn med at have de ting i garderoben om dagtilbuddet beder om efter sæson
- Vi har en åben dialog, hvor vi gensidigt taler med hinanden ved behov

Princip 4: Overgange i barnets liv

Formål: Forældrebestyrelsen, samt medarbejderne i Børnenes Univers Grindsted Vest ønsker en tryk overgang for alle børn i dagtilbuddet.

Forældrebestyrelsen har vedtaget følgende principper:

- I fællesskab med de involverede parter laves en gensidig forventningsafstemning for den kommende overgang
- Nye familier i dagtilbuddet modtager et velkomstbrev i e. Boks.
- har mulighed for opstartssamtaler, samt for-besøg
- Det holdes et fokus på børnenes trivsel og deltagelsesmuligheder, samt det enkelte barns kompetencer og forudsætninger
- Samarbejde med dagplejen omkring modtagelse af nye børn
- Sammenhænge i børnenes liv mellem vuggestue & børnehaver er strukturelt indarbejdet i dagtilbuddets dagligdag, ex. i form af ugentlige besøg
- Overgangen mellem dagtilbud og skole er strukturelt indarbejdet i dagtilbuddets dagligdag for skolestarterne

Princip 5: Kost

Formål: Forældrebestyrelsen, samt medarbejderne i Børnenes Univers Grindsted Vest ønsker sunde og energirige måltider, som giver mulighed for at smage nyt, hjælpe med tilberedning, samt udforske maden.

Forældrebestyrelsen har vedtaget følgende principper:

- Vi har et dagtilbud med fælles kost - vi samles om at nyde og smage maden
- Økologi prioriteres i det omfang som økonomien tillader dette
- Dagtilbuddet følger sundhedsstyrelsen anbefalinger til sunde og bæredygtige måltider - dagtilbuddet anvender råvarer i sæson
- Dagtilbuddet følger gældende indkøbsaftaler i kommunen

2 DEN PÆDAGOGISKE LÆREPLAN

Den pædagogiske læreplan udgør rammen og den fælles retning for vores pædagogiske arbejde med børnenes trivsel, læring, udvikling og dannelse. Læreplanen er et levende dokument, som kort beskriver vores pædagogiske overvejelser og refleksioner med eksempler, der er retningsgivende for det daglige pædagogiske arbejde.

2.1 Børnesyn, Dannelse og børneperspektiv, Leg, Læring og Børnefællesskaber

Først forholder I jer til de fem elementer:

- Børnesyn, Dannelse og børneperspektiv, Leg, Læring, Børnefællesskaber.

I kan beskrive elementerne samlet eller hver for sig. De øvrige elementer i det pædagogiske grundlag skal ifølge loven fremgå særskilt af den pædagogiske læreplan. Disse elementer forholder I jer til lidt senere (Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 15)

Hvordan kommer de fem centrale elementer fra det fælles pædagogiske grundlag til udtryk hos os og bliver omsat i vores hverdag sammen med børnene?

I Billund Kommune er vores afsæt, at det at være barn, barndommen og legen har værdi i sig selv, og at leg, dannelse samt læring og trivsel sker i sociale fællesskaber.

Børnesyn

- Børn er unikke og har forskellige potentialer for udvikling og læring.
- Børn er sociale, nysgerrige og legende.

Dannelse og børneperspektiv

- Vi tillægger barnets stemme en reel værdi og arbejder med at følge børnenes spor, oplevelser og interesser. Børn er eksperter i eget liv, og deres synspunkter tilføjer nye og relevante perspektiver.
- Vi arbejder med dannelse og demokratiforståelse, så vi understøtter børnene i at blive hensynfulde, kritiske og demokratiske verdensborgere.
- Vi har fokus på balancen mellem individ og fællesskab.

Leg og læring

- Vi har et ansvar for, at leg og læring kan ske i en vekslen mellem børne- og vokseninitierede lege og aktiviteter samt hverdagssituationer og – rutiner.
- Vi understøtter en legende, eksperimenterende og kreativ tilgang, hvor vi er medlegende og medeksperimenterende.
- Vi har fokus på, at den lærerige leg og den legende læring indeholder aktiv deltagelse, mening, begejstring, social involvering og eksperimentering.

Børnefællesskaber

- Vi understøtter børnenes mulighed for at kunne etablere relationer på tværs af alder, køn og kultur.
- Vi har fokus på de gode relationer, hvor alle børn bliver set, hørt, anerkendt og inddraget.
- Vi guider og rammesætter leg og aktiviteter samt hverdagssituationer og -rutiner, så alle børn kan være med.

Børnenes Univers Grindsted Vest:

Vores antagelse er: Børn ved allermost om, hvordan det er at være barn.

Børn lærer af børn og gennem nære og trygge voksen-barn relationer.

Vi stræber efter:

- At være lydhøre overfor børnenes behov og at møde børn på deres egne præmisser.
- I det daglige møde med barnet/børnegruppen, at:
 - Vise glæde og positive følelser
 - Se initiativet og justere sig
 - Invitere til samspil – lytte og svare
 - Give anerkendelse til barnet for det, han/hun magter
 - Fange opmærksomhed – vise følelser og entusiasme
 - Folde oplevelsen ud – uddybe og forklare
 - Skabe rammer, guide og vejlede trin for trin.

At have gode rutiner i hverdagen, som giver muligheden for at kunne rammesætte og guide det enkelte barn/børnene som en del af børnefællesskabet.

At sikre, at børnene er en del af en gruppe og et hold. Vi benævner og visualiserer for det enkelte barn/børnegruppen, hvor det/de hører til i løbet af dagen.

At møde børnene med passende udfordringer, prioriterer legen og tilrettelægger pædagogiske aktiviteter, ud fra børnenes optagethed, og indsamling af deres spor.

At strukturelle faktorer, som organisering af gruppestørrelser medvirker til kvalitet i det pædagogiske hverdagsliv.

Vores dagtilbud er indrettet med forskellige læringsmiljøer, hvilke naturligt kalder på hver sin målrettede aktivitet med mulighed for ro til fordybelse og plads til koncentration.

Fokus i de aldersopdelte grupper er pædagogisk progression, læringsprocesser, trivsel, stimulering og udfordringer for det enkelte barn/børnegruppen.

Mad- og måltidsgrupperne indeholder ansvaret for forældresamarbejdet og læring i hverdagsrutinerne omkring måltider.

2.2 Pædagogisk læringsmiljø

”Det skal fremgå af den pædagogiske læreplan, hvordan det enkelte dagtilbud hele dagen etablerer et pædagogisk læringsmiljø, der med leg, planlagte vokseninitierede aktiviteter, spontane aktiviteter, børneinitierede aktiviteter samt daglige rutiner giver børnene mulighed for at trives, lære, udvikle sig og dannes.

Det pædagogiske læringsmiljø skal tilrettelægges, så det inddrager hensynet til børnenes perspektiv og deltagelse, børnefællesskabet, børnegruppens sammensætning og børnenes forskellige forudsætninger.” (Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 22-23)

Hvordan skaber vi hele dagen et pædagogisk læringsmiljø, der giver alle børn mulighed for at trives, lære, udvikle sig og dannes?

I Billund Kommune er det, det pædagogiske personales ansvar at skabe attraktive læringsmiljøer tilpasset børnegruppens forskelligheder, herunder køn, alder, etnicitet mv. Et læringsmiljø, hvor børnene kan udvikle sig gennem leg og kreativitet samt oplever, at de mestrer deres liv.

- Vi arbejder samskabende og rammesættende igennem en legende, anerkendende og inddragende tilgang.
- Vi skaber rum til læring i hverdagssituationer og –rutiner.
- Vi har attraktive fysiske rammer, der understøtter pædagogikken og børnegruppens behov.

Børnenes Univers Grindsted Vest

Vi har fysiske rammer, hvor der er skabt sammenhæng mellem pædagogik, teknologi, arkitektur, funktionalitet og materialevalg. Alle valg er begrundet i, at de skal understøtte børnenes trivsel, læring og styrkelse af kreativitet.

Vi stræber efter:

- At åbne børnenes verden og forståelse for andre kulturer. Det er en ressource, at vi har så mange internationale borgere i dagtilbuddet.
- At indrette læringsmiljøer (ude og inde), der understøtter, hvad børnene er optagede af. Vi indretter rum til fordybelse i små legegrupper. (Eks. opdelt i alder, køn, relationer og interesser) Vi skifter i aktivitets- og materialevalg, så nye ting kan udvide legemulighederne. Alt er dermed ikke tilgængeligt året rundt, men har en nyhedsværdi.
- At sikre tydelig kodning og visualisering for børnene, så de ved hvad rummet kan/skal bruges til og inspirerer til lærerig leg.
- At inddrage og guide børnene i hverdagsrutinerne, så de føler sig betydningsfulde, børn hjælper børn.
- At forstørre børnenes hensigtsmæssige handlinger positivt, så de kan opleve at mestre.

2.3 Samarbejde med forældre om børns læring

”Det skal fremgå af den pædagogiske læreplan, hvordan dagtilbuddet samarbejder med forældrene om børns læring.” (Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 24-25)

Hvordan samarbejder vi med forældrene om barnets og børnegruppens trivsel og læring?

I Billund Kommune er samarbejdet mellem det pædagogiske personale og forældrene ligeværdigt og tillidsfuldt.

- Samarbejdet bygger på børnenes perspektiver og forældrenes viden og erfaringer samt på en forståelse for det pædagogiske arbejde.
- Børnenes udvikling, trivsel, dannelse og læring er et fælles ansvar. Vi ser forældrene som en ressource, der aktivt deltager i deres barns udvikling, trivsel, dannelse og læring.
- Alle omkring barnet er bevidste om, hvordan der kommunikeres med hinanden. Det foregår i en åben, tillidsfuld og anerkendende dialog, hvor der anvendes et sprog, der er tilpasset modtageren.
- Det pædagogiske personale og forældrene informerer gensidigt hinanden til gavn for det enkelte barn og børnegruppen.
- Vi skaber og vedligeholder børne- og forældrefællesskaber, så hele familien oplever samhørighed og er naturlige ambassadører for dagtilbuddet.
- Forældresamarbejdet er differentieret. Alle forældre har ikke de samme behov, og vi tager højde for forskelle i normer, værdier, forventninger og sproglige barrierer.

Børnenes Univers Grindsted Vest

Vores antagelse: 'Forældre ved allermost om, hvordan det er at være forældre'.

Vi stræber efter:

- At møde børn og forældre med glæde og positive følelser i det daglige møde.
- Daglig hilsen, når barnet afleveres og hentes i institutionen.
- At bruge AULA som kommunikationsplatform til opslag til forældregruppen og til beskeder.
- At tilbyde forældresamtaler (ved opstart, undervejs, inden overgange eller efter behov) – både hjem og dagtilbud udfylder profiler i hjernen og hjertet – Ved forældresamtalen videndeler vi om gode erfaringer og har et fælles fokus på, hvordan vi i samarbejdet kan hjælpe barnet på vej.
- At invitere til forældremøder med fokus på arbejde med fælles mål for børnegruppen.
- At rekvirere tolkning og oversættelse til flere sprog ved behov.
- At gøre brug af forældrehjælp ex. Legepladsdag og familiedage.
- At forældrene kan være en større del af det daglige læringsmiljø.

2.4 Børn i udsatte positioner

”Det skal fremgå af den pædagogiske læreplan, hvordan det pædagogiske læringsmiljø tager højde for børn i udsatte positioner, så børnenes trivsel, læring, udvikling og dannelse fremmes.” (Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 26)

Hvordan skaber vi et pædagogisk læringsmiljø, der tager højde for og involverer børn i udsatte positioner, så børnenes trivsel, læring, udvikling og dannelse fremmes?

I Billund Kommune arbejder vi med udviklende og inkluderende børnefællesskaber. Inkluderende børnefællesskaber betyder, at vi tilpasser læringsmiljøet til den aktuelle børnegruppe og understøtter det enkelte barns deltagelsesmuligheder.

- Udviklende børnefællesskaber og pædagogiske læringsmiljøer har stor betydning for alle børn og er særlig vigtige for børn i udsatte positioner. Kvaliteten i samspillet med det pædagogiske personale er afgørende for, at børn i udsatte positioner kommer til at opleve sig som betydningsfulde i fællesskabet.
- Børn kan være i en udsat position af mange forskellige årsager, og vi har ansvaret for med en tidlig og rettidig indsats at identificere udsatte børn.
- I kortere eller længere perioder kan børnene have brug for særlig opmærksomhed og hjælp til at kunne deltage i leg, samvær og planlagte aktiviteter.
- Når vi er bekymrede for et barns trivsel, tilrettelægger vi i samarbejde med forældrene en systematisk tværfaglig indsats.

Børnenes Univers Grindsted Vest

Vi stræber efter:

- At sikre og løbende tilpasse en hensigtsmæssig struktur for børnegruppen, hvor organiseringen i mindre legegrupper prioriteres. Herunder fokus på muligheden for opbygning af venskaber mellem børn.
- At give børn muligheden for at lære af børn.
- At give børn deltagelsesmuligheder i børnefællesskabet ved at afpasse rammen.
- At pædagogen støtter legen ved enten at være aktiv deltagende, observerende, spillende træner eller instruerende i legen.
- At hjælpe børnene med at opnå en betydningsfuld og meningsfuld plads i legen.
- At være på forkant og forberede børnene på hvad de kan, hvad det næste skridt er, og hvem der kan hjælpe barnet videre.
- At give børnene alternative handlemuligheder, tydelige valgmuligheder og nødvendige pauser.
- At være tilgængelige og hjælpe det enkelte barn og børnegruppen, når noget bliver svært.
- At møde børnene med positive forventninger, italesætter vi tror de kan, og give børnegruppen passende udfordringer.
- At kontakte forældrene, når der opstår et behov for dette i forhold til barnets trivsel, dannelse, læring og udvikling, ligesom det pædagogiske personale/ledelse er tilgængelige for forældrene, når de har et behov.
- At invitere til dialog om, hvad der er virkningsfuldt i relationen med barnet. Vi formidler oplevelser med barnet og deler bidrag til handlemuligheder. Ved mødevirksomhed taler vi om, hvad der lykkes, hvad der udfordrer, hvilke muligheder der er og laver fælles aftaler.
- At være bindeled og kontaktperson til øvrige tværprofessionelle i en evt. systematisk tværfaglig indsats omkring barnet.

2.5 Sammenhæng til børnehaveklassen

"Det skal fremgå af den pædagogiske læreplan, hvordan der i børnenes sidste år i dagtilbuddet tilrettelægges et pædagogisk læringsmiljø, der skaber sammenhæng til børnehaveklassen." (Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 27).

Hvordan tilrettelægger vi vores pædagogiske læringsmiljø for de ældste børn, så det skaber sammenhæng til børnehaveklassen? (Dette spørgsmål gælder kun dagtilbud med børn i den relevante aldersgruppe.)

I Billund Kommune er der udarbejdet en rammebeskrivelse for alle overgange:

- Overgangen mellem hjem og dagpleje/vuggestue
- Overgangen mellem dagpleje og børnehaven
- Overgangen mellem børnehave og skole

I Billund Kommune er det værdifuldt, at ethvert barn ved en overgang føler sig ventet, velkommen og mødt på dets styrker og udfordringer.

- Alle voksne i barnets liv har ansvar for at skabe gode overgange, der er kendetegnet ved tryghed og genkendelighed.
- Vi sætter barnet og familien i centrum og inddrager barnets perspektiver og ressourcer, for at barnet, børnegruppen og familien får en positiv oplevelse i overgange.
- Vi sikrer, at der er en tydelig forventningsafstemning mellem barn, forældre og samarbejdende institutioner og parter, hvor alles viden og perspektiver inddrages.
- Vi har professionelle relationer og et forpligtende samarbejde mellem institutioner og parter med henblik på at få viden om hinandens arbejdsfelt og faglige vidensdeling.
- Vi samarbejder forpligtende og systematisk om overgange, så børnene oplever sammenhæng mellem institutioner. Vi sikrer, at nyttig information om barnet er tilgængeligt i overgangssituationer.
- Vi benytter allerede etablerede børnefællesskaber som strategi ved overgange, og vi har fokus på at skabe rammer for nye børne- og forældrefællesskaber.

Børnenes Univers Grindsted Vest

Eksempler i forhold til det forpligtende og systematiske samarbejde i Vestre distrikt.

Overgangen fra hjem til dagtilbud/eller fra dagpleje til dagtilbud:

Når barnet er indmeldt i dagtilbuddet, sendes et forældrebreve til forældrenes e. boks.

Barnet og familien inviteres til at besøge dagtilbuddet. I samarbejde mellem hjem og dagtilbud lægges en plan for opstarten, herunder gensidig forventningsafstemning til samarbejdet omkring det gode børneliv for barnet i forhold til opstart.

Forældrene har primære kontaktpersoner i dagtilbuddet, som sikrer opfølgning i forhold til det primære samarbejde omkring barnet, herunder forældresamtaler og brug af de forskellige redskaber i hjernen og hjertet. Der tilbydes forældresamtale indenfor de første 3-6 måneder efter opstart og altid efter behov.

Hvis barnet er kendt via PPS, involveres relevante tværfaglige samarbejdspartnere i forhold til overlevering af relevante oplysninger i forbindelse med opstart. Ex. Overlevering af virksomme pædagogiske tiltag, strategier og aktiviteter, som er hjælpsomme i forhold til barnets trivsel, læring, dannelse og udvikling.

Supplerende i forhold til overgangen fra dagpleje til dagtilbud:

Vi har en samarbejdsaftale med dagplejen i distriktet. En samarbejdsaftale med beskrivelse af mål for samarbejdet, hvad samarbejdet skal understøtte for barnet/børnegruppen, aftaler om konkrete aktiviteter mellem dagpleje og vuggestue, samt aftaler om konkrete aktiviteter mellem dagplejen og de pædagogiske linjer.

Vi stræber efter, at børnene fra dagplejen får mulighed for både at etablere nye relationer forud for opstart, at kende til legefunktioner og faciliteter til de daglige rutinesituationer (garderobe, toiletter, måltider etc.).

De yngste børn i dagtilbuddet får mulighed for gensyn med kendte børn og voksne fra deres dagpleje.

Særligt i forbindelse med overgangen fra dagplejen til dagtilbuddet:

-Fokuspunkter og noter til overlevering gennem Hjernen og hjertet videregives ifølge aftale med barnets forældre til dagtilbuddet. Indeholdende en beskrivelse af aftalte initiativer og tiltag, der understøtter barnets trivsel, dannelse, læring og udvikling i hjemmet og dagtilbuddet. Barnets nærmeste udviklingszone, samt hvorledes den pædagogiske praksis kan understøtte barnet.

Supplerende i forhold til overgangen fra dagtilbud til SFO/Skole i Vestre distrikt:

Som en del af dagtilbuddets arbejde med aldersopdelte hold, samles de kommende skolestartere i børnehaverne ugentligt og er deltagende i aktiviteter og lege, der henvender sig til netop denne aldersgruppe.

En overgangspædagog fra Vestre Skole besøger de kommende skolestartere i børnehaverne (relationel overgangsmarkør). Skolestarterne besøger SFO/Vestre Skoles legeområder i løbet af året.

I november inviterer Vestre skole/SFO til forældremøde med information om den kommende skolestart. Her deltager repræsentation fra BU Grindsted Vest.

I november udarbejdes dialogprofiler – på vej mod skolestart i dagtilbud, der afholdes forældresamtaler, hvor der fastlægges aftaler om initiativer og tiltag i forhold til at understøtte det enkelte barns læring, trivsel, udvikling og dannelse i overgangen.

Forældre kan ansøge om skoleudsættelse senest den 1. januar hos skolelederen.

Fra uge 6 og frem mod SFO/skolestart intensiveres samarbejdet i form af fælles ugentlige temadage. De første finder sted i de kendte rammer i dagtilbuddet, de næste finder sted på skolen/i SFO'en. Der er fokus på opbygning af de nye relationer til kommende voksne, kendskab til rammerne det nye sted, og der arbejdes med kendte pædagogiske metoder, f.eks. MAKING – hvor børnene er skabende problemløsere og styrker deres evne til at samarbejde, dokumentere og opsamle læring.

Der videregives temaer, metoder og arbejdsformer, som der har været fokus på i den samlede skolestartergruppe.

I marts måned udfyldes noter til overlevering (Hjernen og hjertet) af primærpædagogen, ud fra aftaler mellem hjem og institution (se ovennævnte).

Ligeledes afvejes behov for at afholde et formaliseret overgangsmøde mellem forældre, institution og SFO/skole. Se desuden tidligere beskrevet i forhold til, hvis barnet er kendt via PPS.

Ved skolestart deltager en pædagogisk medarbejder fra hver afdeling Nordstjernen & Karlsvognen, på skolen med fokus på en kendt relation i overgangen.

Skolestarterne tager på genbesøg i dagtilbuddet.

3 ØVRIGE KRAV TIL INDHOLDET I DEN PÆDAGOGISKE LÆREPLAN

3.1 Inddragelse af lokalsamfundet (og evt. forældrebestyrelsen)

"Det skal fremgå af den pædagogiske læreplan, hvordan dagtilbuddet inddrager lokalsamfundet i arbejdet med etablering af pædagogiske læringsmiljøer for børn." (Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 29)

"Det er lederen, der i forbindelse med udarbejdelse af den pædagogiske læreplan sikrer, at forældrebestyrelsen bliver inddraget i processen omkring udarbejdelse, evaluering af og opfølgning på den pædagogiske læreplan." (Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 52)

Hvordan inddrager vi lokalsamfundet i arbejdet med at skabe pædagogiske læringsmiljøer for børn samt evt. hvordan forældrebestyrelsen inddrages i arbejdet med læreplanen?

I Billund Kommune er vi optaget af lokalsamfundets ressourcer og muligheder, der kan inddrages i det pædagogiske læringsmiljø.

- Vi inddrager forældrebestyrelsens viden om de forskellige muligheder og lokale tilbud.
- Vi anvender lokalmiljøets muligheder og tilbud i organiseringen af de pædagogiske aktiviteter.
- Vi giver børnene mulighed for førstehåndserfaringer, samhørighed med og integration i lokalsamfundet.

Børnenes Univers Grindsted Vest

Vi stræber efter:

- Organisering af pædagogiske aktiviteter og tiltag i forhold til brug af lokalmiljøets muligheder ved opdeling i legegrupper, mad og måltidsgrupper eller aldersopdelte hold.
- Turene henvender sig til, hvad den aktuelle børnegruppe har brug for og har deres interesse i forhold til det brede arbejde med børnegruppens kompetencer indenfor de forskellige læreplanstemaer. Samt hvad der henvender sig til den pædagogiske linjes udtryk.

Eksempler:

- Brug af områdets legepladser, naturområder, landbrugsskole.
- Cykelture, naturvejleder.
- Brug af MAGION/Bibliotek, READ, kulturelle tilbud.
- Plejehjem – læring på tværs af alder – definition af, hvad de konkrete aktiviteter bidrager til i forhold til det gode børneliv. Forstørre og spejle det positive i samværet.
- Samarbejde med Kulturskolen om forløb med faste temaer.
- Samarbejde med relevante virksomheder i nærområdet. Herunder samarbejde med CoC.
- Ex. Arbejde med samskabende aktiviteter og børneinddragende metoder.

Vi stræber efter at udvide børnenes syn på 'lokalsamfundet' ex. Børnene bor i samme by, kan lege i lokalområdet og går også i dagtilbuddet.

3.2 Det fysiske, psykiske og æstetiske børnemiljø

"Arbejdet med det fysiske, psykiske og æstetiske børnemiljø i dagtilbuddet skal integreres i det pædagogiske arbejde med etablering af pædagogiske læringsmiljøer. Børnemiljøet skal vurderes i et børneperspektiv, og børns oplevelser af børnemiljøet skal inddrages under hensyntagen til børnenes alder og modenhed." (Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 30).

Hvordan integrerer vi det fysiske, psykiske og æstetiske børnemiljø i det pædagogiske læringsmiljø?

I Billund Kommune er børnenes perspektiver grundstenen i arbejdet med børnemiljøet. I arbejdet med at skabe, vurdere, fastholde og udvikle børnemiljøet, er vi opsøgende og nysgerrige på, hvordan verden opleves fra børnehøjde. Et børnemiljø, som også er et godt læringsmiljø, formes gennem alt det, der omgiver børnene, såsom strukturen, dialogen, indretningen, hverdagsrutinerne, pædagogiske aktiviteter og forældresamarbejdet.

Børnenes Univers Grindsted Vest

Vi stræber efter at indrette det fysiske børnemiljø både inde og ude, så det understøtter børnenes legekultur og alder:

- Ved at indrette rum i rummet.
- Ved at der er balance mellem steder, hvor børnene kan være aktive og samtidig rum, hvor børnene kan være i fred og finde ro.
- Ved at give mulighed for aktiviteter uden, at de forstyrres af andres aktiviteter.
- Ved at indrette tematiserede og afgrænsede legeområder.
- Ved at stille tilstrækkelige materialer og legetøj til rådighed for børnenes lege.
- Ved at kode rummene, så det er tydeligt for børnene, hvad de kan og må.
- Ved at gøre rummene indbydende, så de inspirerer til lege og aktiviteter.
- Ved at der indretningsmæssigt er skabt en sammenhæng mellem pædagogik, funktionalitet og fysiske rammer.
- Ved hensigtsmæssig brug af rummet i forhold til lys, lyd og andre faktorer.

Vi stræber efter, at sikre det psykiske børnemiljø, så barnet og børnegruppen kan opleve tryghed og balance mellem ro og udfordring:

- Ved at omsorgsgiveren kender børnenes følelsesmæssige udvikling, arbejder med spejling og justerer sig som pædagogisk personale i forhold til børnenes behov.
- Ved at det pædagogiske personale er nærværende og tilgængelige for børnegruppen.
- Ved at det pædagogiske personale bruger gestik, mimik og skaber en positiv stemning i rummet.
- Ved at det pædagogiske personale er deltagende i børnenes lege og opmuntrer til børnegruppens næste udviklingszone.
- Ved at turde at gå i børneperspektiv, se legen gennem børnenes øjne.
- Ved at tage børnenes lege alvorligt.
- Ved at sikre kodning af rummene og gøre det tydeligt for børnene, hvad rummet kan og hvilke muligheder der er.
- Ved at inddrage børnenes stemme ex. via børnemøder, samlinger, aftaler om 'leveregler' for gruppens samspil ved spisning.

Vi stræber efter, at sikre det æstetiske børnemiljø, ved at:

- Sikre de tilbud, som børnene efterspørger.
- Bestræbe os på, at rummet afspejler børnenes optagethed.
- Sikre at rummene er indbydende og velholdte.
- Sikre at materialer og legetøj er velholdte og intakte.
- Sikre enkelthed, alt har sin plads.
- Sikre sansemæssig tilpasset indretning, der inspirerer til børnenes lege.

4 DE SEKS LÆREPLANSTEMAER

”Den pædagogiske læreplan skal udarbejdes med udgangspunkt i seks læreplanstemaer samt mål for sammenhængen mellem læringsmiljøet og børns læring.

Det skal fremgå af den pædagogiske læreplan, hvordan det pædagogiske læringsmiljø understøtter børns brede læring inden for og på tværs af de seks læreplanstemaer.” (Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 32).

De seks læreplanstemaer, som omhandler børnenes kropslige, følelsesmæssige, sociale og kognitive læring er:

- Alsidig personlig udvikling
- Social udvikling
- Kommunikation og sprog
- Krop, sanser og bevægelse
- Natur, udeliv og science
- Kultur, æstetik og fællesskab

4.1 Alsidig personlig udvikling

Det pædagogiske læringsmål

- Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn udfolder, udforsker og erfarer sig og hinanden på både kendte og nye måder og får tillid til egen potentialer. Dette skal ske på tværs af blandt andet alder, køn samt social og kulturel baggrund.
- Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte samspil og tilknytning mellem børn og det pædagogiske personale og børn imellem. Det skal være præget af omsorg, tryghed og nysgerrighed, så alle børn udvikler engagement, livsduelighed, gåpåmod og kompetencer til deltagelse i fællesskaber. Dette gælder også i situationer, der kræver fordybelse, vedholdenhed og prioritering.

Hvordan understøtter vores pædagogiske læringsmiljø børnenes alsidige personlige udvikling? Herunder, hvordan vores pædagogiske læringsmiljø:

- Understøtter de to pædagogiske mål for temaet Alsidig personlig udvikling.
- Tager udgangspunkt i det fælles pædagogisk grundlag.
- Ses i samspil med øvrige læreplanstemaer.

Temaet retter sig bredt mod hele barnets udvikling. Det rummer udvikling af hele barnets trivsel og udvikling. Alsidig personlig udvikling handler om at støtte børn i, at blive ”sig selv” og at børn erfarer ”jeg er mig” – i pædagogiske tilrettelagte aktiviteter, lege og hverdagens praktiske rutiner.

Det, der er praktiske opgaver for voksne, er læringspotentialer for børn.

Eksempler på, hvad vi gør i vuggestuen:

- Styrker børnenes sociale relationer. Det vil vi gøre ved at opdele børnene i små grupper ud fra den interesse, de viser hinanden og de behov, de har. Støtter børnene i deres opmærksomhed og nysgerrighed. Det vil vi gøre ved at benævne omverdenen, børnenes initiativer og børnenes opmærksomhed.
- Styrke børnene i deres koncentration. Det vil vi gøre ved at benævne børnenes initiativer og opmærksomhed, og udbygge legen/aktiviteten med øje for at skabe ny læring og lyst til at udvikle sig.
- Støtte de udsatte børn. Det vil vi gøre ved at være opmærksomme på særlige udviklingsbehov og indgå i et tværfagligt samarbejde omkring det enkelte barn. Sætte fokus på barnets positive ressourcer.
- Vi har et særligt fokus på tryghed og tilknytning. Vi stræber efter, at kendte voksne er tilgængelige for barnet ex. ved aflevering og indkøring.

- Vi arbejder med faste genkendelige rutiner, som er med til, at barnet bliver trygt og oplever nærvær i hverdagen.
- Vi arbejder også med tilknytning og genkendelighed for barnet ex. ved en styrket sammenhæng i læringsmiljøet mellem vuggestue og børnehave i form af ugentlige besøg og deltagelse i børnehavens aktiviteter.

Eksempler på, hvad vi gør i børnehaverne:

- Tilrettelægger 'hvem er jeg' aktiviteter, med fokus på at lære sig selv og sine kammerater bedre at kende. Børnene har medbestemmelse og medindflydelse, da det er barnet, der ved mest om sig selv og egne ønsker. Den voksne er bevidst om den position, der skal indtages for at støtte barnet bedst. Ex. Vinkesituation, hvor barnet kan støttes af venner, af voksne eller er modige til at prøve selv.
- Vi møder barnet, der hvor det har brug for hjælp, og vi anerkender barnets behov.
- Vi opmuntrer til leg, igennem vores bevidste positionering og deltagelse i legen for, at støtte det enkelte barn sådan, at legen lykkes og er meningsfuld for barnet. Ex. Turde prøve noget nyt – brug af følekasse/sansebokse/smage. Hvem er jeg: Hvor bor jeg, Kender du mig, Hvad kan jeg lide osv.
- Når vi som pædagoger planlægger en leg, der kan være risikofyldt, er denne altid med fokus på barnets nærmeste udviklingszone. Børn får mulighed for at turde at prøve sig selv af, at kunne tro på sig selv og egne evner, at styrke selvværd og selvtillid.
- Vi har fokus på børnenes selvhjulpenhed og inddrager forældrene i dette. Som voksne støtter og guider vi børnene udover det, de kan.
- Børn får mulighed for at opleve, at kunne mestre og have succes. F.eks. ved inddragelse i praktiske gøremål: tage tøj af/på, spisesituationer, samlinger, oprydning, daglige rutiner, dække bord.
- Rollelege: Udfordring, gåpåmod, synge sange. (Børn erfarer medbestemmelse/selvbestemmelse).
- Vi følger børnenes spor og prøver så vidt muligt at skabe en fri udviklingsramme, som er bestemt af det individuelle barn, f.eks. med afsæt i MAKING. Børnene får følelsen af, at intet er rigtig/forkert, alle er værdifulde, samarbejder og lytter til hinanden.
- Vi motiverer børnene til at hjælpe hinanden og giver dem en indsigt i, hvordan man håndterer forskellige situationer i samspillet med hinanden (konflikter, turtagning empati og samspil). Som rollemodeller, stræber det pædagogiske personale efter, at styrke børnenes personlige kompetencer og hjælper dem til at udvikle sig, eksempelvis ved at guide dem i lege og aktiviteter.

4.2 Social udvikling

Det pædagogiske læringsmål

Det pædagogiske arbejde med læreplanstemaet Social udvikling i beskrivelsen af temaet og to pædagogiske mål målrettet børn i aldersgruppen 0-5 år. De to pædagogiske mål er følgende:

- Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn trives og indgår i sociale fællesskaber, og at alle børn udvikler empati og relationer.
- Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte fællesskaber, hvor forskellighed ses som en ressource, og som bidrager til demokratisk dannelse.

Hvordan understøtter vores pædagogiske læringsmiljø børnenes sociale udvikling? Herunder, hvordan vores pædagogiske læringsmiljø:

- Understøtter de to pædagogiske mål for temaet Social udvikling.
- Tager udgangspunkt i det fælles pædagogisk grundlag.
- Ses i samspil med øvrige læreplanstemaer.

Hvordan understøtter vores pædagogiske læringsmiljø børnenes sociale udvikling?

Vi vil understøtte, at alle børn trives og indgår i sociale fællesskaber, og at alle børn udvikler empati og relationer.

Børn skal opleve at høre til og hvor de kan gøre sig erfaringer med selv at øve indflydelse. For at børn kan udvikle sig i gode sociale fællesskaber er de voksne vigtige - Legen virker som middel hertil.

Eksempler på, hvad vi gør i vuggestuen:

- Vi støtter børnene i, at 'få øje' på hinanden og styrker begyndende venskaber.
- Vi tager udgangspunkt i det enkelte barns behov for tryghed og udvikling.
- Vi styrker børnenes sociale udvikling i små legegrupper, hvor nærvær og ro er i fokus – vi giver plads til det enkelte barn.

Eksempler på, hvad vi gør i børnehaverne:

- LEG: Legegrupper, voksen deltagelse i leg igangsat af børn, voksenstyret leg, hvor pædagogen er opmærksom på sin positionering i legen.
- På teammøder snakker vi om børnene. Og derved får vi klarhed over, om der er nogen, der har brug for en ekstra indsats, så vi er sikre på, at alle børn trives og er en del af fællesskabet. Periodisk anvendes relations cirklen til at sikre at alle børn bliver set og har en god relation til en voksen.
- Der tages udgangspunkt i børnenes ressourcer, så aktiviteterne passer til børnenes nærmeste udviklingszone.
- Vi arbejder med forskelligheder, at vi ikke alle er ens med hensyn til udseende, sprog kompetencer og forudsætninger.
- Vi lærer om demokrati og demokratisk dannelse ved at lære børnene om, hvordan man laver demokratiske beslutninger, afstemninger ex. om ønsker af indkøb til legetøj og madplanlægning, kompromiser i leg m.m.
- Vi har aktionslæring (anvender IRIS Connect videooptagelser), hvor vi f.eks. har fokus på børnefællesskaber og medbestemmelse.
- Sociale kompetencer udvikles i fællesskab med andre. Gennem leg lærer børn noget om sine egne og andres færdigheder og kompetencer. De øver at skiftes, vente på tur eller forhandle om legens udvikling. Når barnet mestrer og har en oplevelse af at lykkes, styrkes dets selv-oplevelse og betydning for gruppen.
- Vi skaber plads til pause/frirum for det enkelte barn ud fra barnets behov/ressourcer, ved at barnet kan få lov til at trække sig fra det store fællesskab.
- Leg med følelser: arbejde med empati, sanser, dialogisk læsning om følelser, spejle hinanden – hvor børnene skal imitere hinanden, materiale fra 'Fri for mobberi'.

- Overgang dagpleje/vuggestue-Børnehave: Skabe sociale fællesskaber/venskaber, det sammenhængende børneliv.
- Vi arbejder med at lære børnene at vente på tur. F.eks. ved at spille spil, sociale lege, medbestemmelse og at lytte til hinanden.
- Vi arbejder med cirkus & teater – fokus på at træne blandt andet sprog og sociale kompetencer. Leger med Hoppeline.

4.3 Kommunikation og sprog

Det pædagogiske læringsmål

Det pædagogiske arbejde med læreplanstemaet Kommunikation og sprog skal tage udgangspunkt i beskrivelsen af temaet og to pædagogiske mål målrettet børn i aldersgruppen 0-5 år. De to pædagogiske mål er følgende:

- Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn udvikler sprog, der bidrager til, at børnene kan forstå sig selv, hinanden og deres omverden.
- Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn opnår erfaringer med at kommunikere og sprogliggøre tanker, behov og ideer, som børnene kan anvende i sociale fællesskaber.

Hvordan understøtter vores pædagogiske læringsmiljø børnenes kommunikation og sprog? Herunder, hvordan vores pædagogiske læringsmiljø:

- Understøtter de to pædagogiske mål for temaet Kommunikation og sprog.
- Tager udgangspunkt i det fælles pædagogisk grundlag.
- Ses i samspil med øvrige læreplanstemaer.

Hvordan understøtter vores pædagogiske læringsmiljø børnenes kommunikation og sprog?

Børns sproglige kompetencer udvikles gennem nære relationer og fællesskaber med andre børn, barnets forældre og pædagogisk personale som guider, understøtter og rammesætter. Legen har en stor betydning for børns sproglige udvikling.

Eksempler på, hvad vi gør i vuggestuen:

- Benævnelse af børnenes initiativer, ex. handlinger, opmærksomhed og følelser.
- Vi forstørrer børnenes egne initiativer ved at give rum og tid til det enkelte barns verbale og nonverbale kommunikation. Vi stræber efter at imødekomme det enkelte barns perspektiv.
- Særligt i vores rutinesituationer bruger vi sproget til at skabe nærvær og læringsmulighed fx med turtagning på puslebordet.
- Fokus på, at alle børn har brug for opmærksomhed omkring deres sproglige udvikling, - også de flersprogede børn. Det vil vi gøre ved at bruge piktogrammer, dialogisk læsning, sanglege og opdele børnene i små legegrupper med fokus på sproglig opmærksomhed.
- Inddragelse af børnenes flersproglige kompetencer i samarbejde med forældrene for at skabe en fælles forståelse.

Eksempler på, hvad vi gør i børnehaverne:

- Vi understøtter børns sprogudvikling ved at sætte ord på barnets handlinger og have øjenkontakt, bruge visuelle billeder, rim/remser, sanglege, kims leg, stimulere matematisk opmærksomhed og have et særligt fokus på dialogisk læsning og 'Early Literacy'.
- Understøtter det sproglige læringsmiljø ved at bruge piktogrammer og visualisering af dagens struktur.
- At børnene bliver opmærksomme på, det talte og det skriftlige sprog. Ex. Billeder (piktogrammer og lign.) med tekst på.

- Vi deltager i og understøtter børns leg.
- Vi skaber fortællinger med børnene ex. Brug af bamser, bordteater, Lego, udklædning osv.
- Vi har fokus på det gode forældresamarbejde vedrørende det enkelt barn og har øje for værdien af den daglige kommunikation.
- Vi arbejder med sproglige læringsmuligheder i rutinesituationer.
- Narrative fortællinger, ex plancher med tematiske oplevelser, læser fag- skønhedslitteratur om ex. Høns, traktor og billeder. Lade børn tegne deres egen historie, bygge ex. Bondegård ud af genbrug (Making), en ko kan man malke. Forbinde historie og hændelser både kognitivt og sprogligt – styrke børns evne til at fortælle om og til at forstå, det der arbejdes med.

4.4 Krop, sanser og bevægelse

Det pædagogiske læringsmål

Det pædagogiske arbejde med læreplanstemaet Krop, sanser og bevægelse skal tage udgangspunkt i beskrivelsen af temaet og to pædagogiske mål målrettet børn i aldersgruppen 0-5 år. De to pædagogiske mål er følgende:

- Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn udforsker og eksperimenterer med mange forskellige måder at bruge kroppen på.
- Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn krops- og bevægelsesglæde både i ro og i aktivitet, så børnene bliver fortrolige med deres krop, herunder kropslige fornemmelser, kroppens funktioner, sanser og forskellige former for bevægelse.

Hvordan understøtter vores pædagogiske læringsmiljø børnenes krop, sanser og bevægelse? Herunder, hvordan vores pædagogiske læringsmiljø:

- Understøtter de to pædagogiske mål for temaet Krop, sanser og bevægelse.
- Tager udgangspunkt i det fælles pædagogisk grundlag.
- Ses i samspil med øvrige læreplanstemaer.

Hvordan understøtter vores pædagogiske læringsmiljø udviklingen af børnenes krop, sanser og bevægelse?

Eksempler på, hvad vi gør i vuggestuen:

- Som pædagogisk personale tager vi afsæt i egen kropslighed, hvor vi via aktiv deltagelse bidrager til udvikling af børnenes kropsbevidsthed, lege og eksperimenterer med kroppen, sanserne og bevægelserne.
- Gennem legen inde og ude vil vi styrke børnenes kropslighed, f.eks. gennem lege som kan være risikofyldte – forhindringsbaner, massage, sanseløse lege og grov- og finmotoriske aktiviteter.
- Vi har fokus på, hvordan følelser udtrykkes og mærkes kropsligt på os selv og hinanden.
- Vi fokuserer på barnets mulighed for selvhjulpethed gennem aktiv deltagelse i hverdagsrutiner og legen. Gennem et tæt samarbejde med forældrene, stræber vi efter at styrke børnenes selvværd i at kunne mestre selv, f.eks. at tage 'tøj af og på'.

Eksempler på, hvad vi gør i børnehaverne:

- Vi skaber rammer for rolige aktiviteter, der indbyder til ro/fordybelse og nærvær ex. Børnemassage, wellness lege, fodbade, sansebaner og yoga.
- Vi stimulerer og udvikler de primære sanser gennem forskellige aktiviteter, cykling, løb, klatring, gyngetur, snurretoppe, massage og sansestier og sansekasser ex. følekasser og smagskasser.

- Vi skaber rammer for leg og aktiviteter der har fokus på aktiviteter med høj og lav arousal (højt, lavt energiniveau) fokus på tumlelege og slås kultur, samt mulighed for risikofyldte lege.
- Som pædagogisk personale er vi opmærksomme på brug af egen kropslighed, hvor vi via aktiv deltagelse bidrager til udvikling af børnenes kropsbevidsthed, lege og eksperimenteres med kroppen, sanserne og bevægelserne.
- Vi har fokus på børnefællesskabet ved at lave forskellige samarbejdsøvelser/aktiviteter. Ex: Stjerneløb, stoledans.

4.5 Natur, udeliv og science

Det pædagogiske læringsmål

Det pædagogiske arbejde med læreplanstemaet Natur, udeliv og science skal tage udgangspunkt i beskrivelsen af temaet og to pædagogiske mål målrettet børn i aldersgruppen 0-5 år. De to pædagogiske mål er følgende:

- Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn får konkrete erfaringer med naturen, som udvikler deres nysgerrighed og lyst til at udforske naturen, som giver børnene mulighed for at opleve menneskets forbundethed med naturen, som giver børnene en begyndende forståelse for betydningen af en bæredygtig udvikling.
- Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn aktivt observerer og undersøger naturfænomener i deres omverden, så børnene får erfaringer med at genkende og udtrykke sig om årsag, virkning og sammenhæng, herunder en begyndende matematisk opmærksomhed.

Hvordan understøtter vores pædagogiske læringsmiljø børnenes natur, udeliv og science? Herunder, hvordan vores pædagogiske læringsmiljø:

- Understøtter de to pædagogiske mål for temaet Natur, udeliv og science.
- Tager udgangspunkt i det fælles pædagogisk grundlag.
- Ses i samspil med øvrige læreplanstemaer.

Hvordan understøtter vores pædagogiske læringsmiljø, at børnene gør sig erfaringer med natur, udeliv og science?

Eksempler på, hvad vi gør i vuggestuen:

- Vi leger, sanser og eksperimenterer med naturen på legepladsen og i nærmiljøet.
- Vi stræber efter at følge børnenes spor og optagethed af naturens elementer og materialer. Vi har f.eks. dialog om vejr, vind, dyr, planter.
- Vi giver børnene mulighed for at afprøve sig selv i risikofyldte lege, så de kan udfordre og styrke deres kroppe ved bevægelse i ujævnt terræn, bakker og skov.
- Vi er engagerede og bidrager til børnenes nysgerrighed på livet i naturen. Vi søger efter dyr i naturen, hvor og hvordan lever de. Vi går tur i nærmiljøet og ser efter dyr og naturens spor.

Eksempler på, hvad vi gør i børnehaverne:

- Vi opholder os meget ude, vi leger på legepladsen, har bål, løber og leger i ujævnt terræn, klatrer i træer og bruger vores sanser og tager på ture ud af huset /brug af nærmiljøet.
- Vi går ture, hvor vi tager billeder af det, børnene bliver optagede af, og hvad de synes natur er.
- Vi lærer børnene om bæredygtighed, at vi ikke smider affald naturen. Vi deltager i kampagne om indsamling af affald. Vi går ud og samler affald og snakker om, hvor længe der går, før affaldet forsvinder, og hvad der sker, hvis det bliver liggende. Vi arbejder med affaldssortering i børnehøjde (daglig rutine). Vi genbruger vores "affald" til at lave nye ting af MAKING.
- Vi bruger køkkenhaven og arbejder med spiring og procesaktiviteter under temaet 'fra jord til bord'.

- Vi anvender naturen i vores aktiviteter, maler med pinde, fylder glas med ting fra naturen, blad/blomsterkranse, bruger ting fra naturen som rekvisitter i vores lege på legepladsen ex. En pind som et sværd.
- Vi er hele tiden i forandring og er opmærksomme på, at vi skal udvikle os og bruge naturen som et læringsmiljø.
- Vi undersøger naturfænomener med vores krop. Ved regnvejr hopper vi i vandpytter og leger med vand. Ved tordenvejr og lyn bliver vi inde og kigger ud: Ved blæsevejr mærker vi vinden på kroppen, det kan være svært/hårdt at gå imod vinden. Ved snevejr kælder vi og bygger snemænd. Vi snakker om årstider og hvilken påklædning, der passer til vejret.
- Vi arbejder med matematisk opmærksomhed igennem leg. Vi snakker om og øver tal, når vi leger butik. Vi finder og benævner former, når vi er på tur og eller på legepladsen ex. bilen har et rundt hjul, fliserne er firkantede.
- Skolestarterholdene har et samarbejde med Billund Vand.
- Børnehaverne har besøg af naturvejlederne.
- Arbejde med temaaktiviteter – Krible, krable – finder dyr og lærer om, hvad de hedder, og hvordan de lever.
- Vi eksperimenterer med naturfænomener ex. krystaller, hvordan kan et æg blive til en bold, vulkaner og bygger raketter.

4.6 Kultur, æstetik og fællesskab

Det pædagogiske læringsmål

Det pædagogiske arbejde med læreplanstemaet Kultur, æstetik og fællesskab skal tage udgangspunkt i beskrivelsen af temaet og to pædagogiske mål målrettet børn i aldersgruppen 0-5 år. De to pædagogiske mål er følgende:

- Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn indgår i ligeværdige og forskellige former for fællesskaber, hvor de oplever egne og andre kulturelle baggrunde, normer, traditioner og værdier.
- Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn får mange forskellige kulturelle oplevelser, både som tilskuere og aktive deltagere, som stimulerer børnenes engagement, fantasi, kreativitet og nysgerrighed, og at børnene får erfaringer med at anvende forskellige materialer, redskaber og medier.

Hvordan understøtter vores pædagogiske læringsmiljø børnenes kultur, æstetik og fællesskab? Herunder, hvordan vores pædagogiske læringsmiljø:

- Understøtter de to pædagogiske mål for temaet Kultur, æstetik og fællesskab.
- Tager udgangspunkt i det fælles pædagogisk grundlag.
- Ses i samspil med øvrige læreplanstemaer.

Hvordan understøtter vores pædagogiske læringsmiljø, at børnene gør sig erfaringer med kultur, æstetik og fællesskab?

Eksempler på, hvad vi gør i vuggestuen:

- Vi deltager i lokalområdets tilbud f.eks. teater på biblioteket.
- Vi lærer børnene om traditioner, aktiviteter og deltagelse omkring højtider. Vi holder fødselsdage for børnene.
- Vi giver børnene mulighed for kreative og skabende oplevelser, f.eks. sanglege, rim og remser, dukketeater, instrumenter, udklædningstøj, brug af kreativitet ved at eksperimenterer med forskellige materialer.
- Vi skaber gode rammer for stærke børnefællesskaber.

Eksempler på, hvad vi gør i børnehaverne:

- Making med genbrugsting – fokus på fantasi, eksperimenter, processer og skabelse fremfor produkter.
- Kreative materialer er i børnehøjde, så børnene selv kan vælge, hvad de vil bruge i deres æstetiske processer. Naturens materialer inddrages.
- Børn er inkluderet i store og små fællesskaber, hvor der er fokus på de gode børnefællesskaber.
- Vi afholder international uge, Billund BUILDS og andre tilbagevendende begivenheder gennem kalenderåret.
- Vi arbejder med traditioner og højtider - nysgerrighed for andre kulturer, så alle føler sig velkommen og oplever en form for genkendelighed for egen kultur. Ex. Flag, læse om andre lande osv.

5 EVALUERINGSKULTUR

Lederen af dagtilbuddet er ansvarlig for at etablere en evalueringskultur i dagtilbuddet, som skal udvikle og kvalificere det pædagogiske læringsmiljø. Hermed forstås, at det pædagogiske personale og ledelsen løbende forholder sig reflektivt til, hvordan det pædagogiske læringsmiljø understøtter børnegruppens trivsel, læring, udvikling og dannelse.

Hvad siger loven?

- Lederen af dagtilbuddet er ansvarlig for at etablere en evalueringskultur i dagtilbuddet, som skal udvikle og kvalificere det pædagogiske læringsmiljø.
- Lederen er ansvarlig for, at arbejdet med den pædagogiske læreplan evalueres mindst hvert andet år med henblik på at udvikle arbejdet. Evalueringen skal tage udgangspunkt i de pædagogiske mål og herunder en vurdering af sammenhængen mellem det pædagogiske læringsmiljø i dagtilbuddet og børnenes trivsel, læring, udvikling og dannelse.
- Evalueringen skal offentliggøres.
- Lederen af dagtilbuddet er ansvarlig for at sikre en løbende pædagogisk dokumentation af sammenhængen mellem pædagogiske læringsmiljø og børnenes trivsel, læring, udvikling og dannelse. Den pædagogiske dokumentation skal indgå i evalueringen.

Dagtilbudslovens § 9, stk. 2 og 3.

5.1 Evalueringskultur

Hvordan skaber vi en evalueringskultur, som udvikler og kvalificerer vores pædagogiske læringsmiljø? Det vil sige, hvordan dokumenterer og evaluerer vi løbende vores pædagogiske arbejde, herunder sammenhængen mellem det pædagogiske læringsmiljø og de tolv pædagogiske mål?

I Billund Kommune arbejder vi med refleksion, opfølgning og feedback i professionelle læringsfællesskaber. Evalueringskulturen udgøres både af uformelle hverdagevalueringer i forbindelse med det pædagogiske arbejde samt mere formelle og systematiske evalueringer, hvor der gøres brug af evalueringsredskaber som fx pædagogisk analyse, aktionslæring, SM(i)TTE, GLK (Gjort, Lært og Klogt at gøre) samt vurderinger og kortlægninger af læringsmiljøet. De formelle og systematiske evalueringer tager afsæt i dokumentation af processer og resultater i det pædagogiske arbejde.

De uformelle hverdagevalueringer samt de formelle og systematiske evalueringer benyttes i et samspil.

Vi har både et formativt (proces), summativt (leverancer og resultater) samt generativt (læring) fokus i evalueringerne. Derudover har vi fokus på sammenhængen mellem læringsmiljøet i dagtilbuddene og børnenes trivsel, læring, udvikling og dannelse.

Evalueringerne har både et tilbageskuende blik, hvor hidtidig løsning af kerneopgaven vurderes samt et fremadrettet perspektiv, hvor der med afsæt i evalueringerne følges op, og den pædagogiske praksis justeres og forbedres.

Vi er opmærksomme på at inddrage relevante perspektiver i evalueringer, såsom børne- og forældreperspektivet samt leder og medarbejderperspektiver.

Børnenes Univers Grindsted Vest

Hvordan skaber vi en evalueringskultur, som udvikler og kvalificerer vores pædagogiske læringsmiljø? Det vil sige, hvordan dokumenterer og evaluerer vi løbende vores pædagogiske arbejde, herunder sammenhængen mellem det pædagogiske læringsmiljø og de tolv pædagogiske mål?

Samskabende processer og hverdagevalueringer – Evaluering I PRAKSIS.

I det pædagogiske hverdagsliv opsamlers løbende spor fra de forskellige processer. Det kan være i form af børnenes spørgsmål, deres arbejdstegninger, fortællinger eller hvad de viser en særlig interesse for.

Det pædagogiske personale har med inspiration fra COC anvendt forskellige metoder til samskabelse og hverdagevalueringer sammen med børn, fra materiale kittet Tool Box.

https://www.cocplayfulminds.org/media/cp4pw2cq/2020_coc-playful-minds_tools_cocreation_3-100-a-r.pdf

Vi stræber efter at CO-CREATE.

At lede og facilitere processer, der opbygger tillid, fællesskab, relationer, anerkendelse, spørgeteknikker, aktiv lytning og feedback.

At understøtte samskabelsen på trods af forskellige positioner, roller og hierarkier.

- Undersøgelse ex. ved brug af fotofinder, observation, dialoger om fælles sag.
- Ideudvikling ex. ved brug af ideskyer, streger som samler
- Skabe ex. ved brug af arbejdstegninger, arbejde med prototyper.

Evaluering OVER PRAKSIS

I samarbejde med øvrige dagtilbud i Billund Kommune, arbejder vi med kortlægninger, dataanalyse, og arbejdet med systematisk kvalitetsudvikling af læringsmiljøet i vores dagtilbud.

Vi er det store professionelle læringsfællesskab BU Grindsted Vest, men har også arbejdet i de mindre fællesskaber med udvikling 'af praksis i praksis' i de tre medarbejderteams – vuggestue, Karlsvognen, Nordstjernen og ledelsesteamet.

Vi arbejder med pædagogisk analyse, inddraget forskningsinformeret viden, opfølgning, feedback, reflekterende team og aktionslæring.

Vi anvender IRIS Connect – et digitalt redskab som vil hjælpe os ind i det videre arbejde med aktionslæring og kvalitetsudvikling af praksis. Jvf. forskning er video den mest virksomme metode til opsamling af observationer.

Flere pædagoger har deltaget i diplommodul Leg, Læring og Kreativitet, flere pædagogmedhjælpere og pædagogiske assistenter har deltaget i den lokale 'light udgave', samt flere medarbejdere har deltaget på AMU kursus i børns leg og legende tilgang.

Ved personalemøder videndeles med praksisoplæg og refleksioner over praksis i forhold til den nyeste viden. På teammøder, 1-1 samtaler mellem medarbejdere og nærmeste daglige leder rammesættes og prioriteres evaluering af de pædagogiske medarbejders performance i forhold til deres deltagelse i børnenes lege, og ledelse af børnegrupperne ind i de forskellige hverdagsrutiner eller aktuelle indsatser, fastlagt ind i teamet.

Evaluering i forhold til de intentionelle planer for læringsmiljøet i de aldersopdelte hold og i ind i de enkelte mad- og måltidsgrupper.

Vi anvender et sammentræk af dialogprofilerne i forhold til de aldersopdelte hold. Ud fra det samlede 'spind' udarbejder de primære ansvarlige for gruppen SM(i)TTER. Her fokuseres på, hvorledes der kan tilrettelægges et læringsmiljø, hvor børnene får mulighed for at udvikle deres kompetencer indenfor de forskellige temaer. Vi holder forældremøder, hvor forældrene inviteres med ind i den intentionelle planlægning ved brug af IDEKU indenfor de aktuelt udvalgte temaer – hvordan forældrene oplever at kunne bidrage til børnenes læring?

Vi udarbejder SM(i)TTER, som anvendes til det dynamiske systematiske arbejde ind i mad- og måltidsgrupperne. I samarbejde med PPS – nærmeste specialpædagogiske medarbejder er der mulighed for observation, feedback og vejledning med konkrete værktøjer.

Det er en prioritering i teammøder at arbejde med opsamling af viden, feedback og justering af SM(i)TTERNE i løbet af året. Vi anvender GLK til opsamling af viden, hvor det giver mening, mens SM(i)TTE anvendes til den intentionelle planlægning.

5.2 Evaluering af arbejdet med den pædagogiske læreplan

Hvordan evaluerer vi arbejdet med den pædagogiske læreplan, som skal foretages mindst hvert andet år?

Som en del af implementeringen af den styrkede læreplan har vi som samlet dagtilbud arbejdet med selvevalueringen af den pædagogiske praksis. Vi har anvendt redskabet til selvevaluering fra EVA til den strukturerede dialog, analyse og kortlægning.

https://www.eva.dk/sites/eva/files/2019-10/7914%20SPL_Redskab_selvevaluering_6_WEB.pdf

Jvf. rammen for styrket tilsyn i kommunale dagtilbud er der både anmeldt og uanmeldt tilsyn i dagtilbuddet. Se mere om rammen for dette på følgende link

<https://www.billund.dk/media/h5fkj2mr/ramme-for-tilsyn-maj-2022.pdf>

På baggrund af resultater fra tilsyn, kortlægninger, resultater fra Hjernen og hjertet etc. arbejdes der fortløbende med kvalitetsudvikling af praksis. Der arbejdes med pædagogisk analyse og aktionslæring i forhold til fastholdelsespunkter og forbedringspunkter.

Alle pædagogiske medarbejdere og ledelse har som en del af tilsynet 2023 svaret på PLV (pædagogisk

læringsmiljøvurdering).

Tilsynet indeholdt desuden observationer i forhold til læringsmiljøet – herunder fokus på sammenhæng mellem strukturkvalitet, proceskvalitet og resultatkvalitet.